

5. 10. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K otázce předpokladů přípustnosti dovolání s přihlédnutím k aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu

Ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“), taxativně stanovuje předpoklady přípustnosti dovolání, jejichž uvedení je podle ustanovení § 241a odst. 2 o.s.ř. obligatorní náležitostí dovolání, a tedy i základním předpokladem pro uplatnění tohoto mimořádného opravného prostředku.

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Podle ustanovení § 237 o.s.ř.: „Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.“

Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2017, sp. zn. 26 Cdo 3292/2016, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2017, sp. zn. 26 Cdo 5207/2016, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 2. 2017, sp. zn. 26 Cdo 4735/2016, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013) je s ohledem na přípustnost dovolání dovolatel povinen v dovolání vymezit, která z hledisek uvedených v ust. § 237 o.s.ř. považuje za splněná, a taktéž musí být z dovolání patrné, které otázky hmotného nebo procesního práva, na nichž napadené rozhodnutí závisí, nebyly z pohledu dovolatele v rozhodování odvolacího soudu dosud řešeny (pokud je má dovolatel za dosud neřešené), případně, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu a konkrétně od které ustálené rozhodovací praxe se řešení této právní otázky odvolacím soudem odchyluje, nebo od kterého svého řešení otázky hmotného nebo procesního práva se má (dle názoru dovolatele) dovolací soud odchýlit postupem podle § 20 zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích.

Zároveň je třeba upozornit, že podle rozhodovací praxe Nejvyššího soudu pouhý odkaz na ustanovení § 237 o.s.ř. nebo citace jeho textu není pro způsobilé vymezení přípustnosti dovolání dostatečný (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2017, sp. zn. 28 Cdo 5261/2016 či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2017, sp. zn. 27 Cdo 722/2017) a vymezení přípustnosti dovolání není dle Nejvyššího soudu způsobilé ani v případě, když dovolatel u jím formulované otázky uvede více než jeden z konkrétních předpokladů přípustnosti dovolání uvedených v ust. § 237 o.s.ř. (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2017, sp. zn. 27 Cdo 953/2017). Dostatečné není ani vymezení jednotlivých dovolacích námitek, aniž by společně s nimi byla vymezena otázka přípustnosti dovolání (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2017, sp. zn. 22 Cdo 1094/2017).

Podmínky přípustnosti dovolání je dovolatel povinen vymezit sám, neboť, jak vyplývá z judikatorní praxe Nejvyššího soudu (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2017, sp. zn. 22 Cdo 1094/2017 či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 12. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4933/2016), dovolací soud k tomuto vymezení oprávněn není:

„K přípustnosti dovolání nepostačuje ani vymezení jednotlivých dovolacích námitek, aniž by společně s nimi byla vymezena otázka přípustnosti dovolání, neboť „dovolací řízení nemá být bezbřehým přezkumem, v němž procesní aktivitu stran nahrazuje soud. Otázku přípustnosti dovolání si není oprávněn vymezit sám dovolací soud, neboť tím by narušil zásady, na nichž spočívá dovolací řízení, zejména zásadu dispoziční a zásadu rovnosti účastníků řízení. Pokud občanský soudní řád vyžaduje a Nejvyšší soud posuzuje splnění zákonem stanovených formálních náležitostí dovolání, nejedná se o přepjatý formalismus, ale o zákonem stanovený postup.“

Jak vyplývá z výše citovaného ustanovení § 237 o.s.ř., aby bylo dovolání přípustné, musí primárně směřovat proti rozhodnutí odvolacího soudu, jímž se odvolací řízení končí, za předpokladu, že nejde o věc stanovenou v ust. § 238 o.s.ř. (naopak přípustnost dovolání je rozšířena o druhy rozhodnutí vymezené v ust. § 238a o.s.ř.), přičemž rozhodnutí soudu závisí na vyřešení otázky práva hmotného nebo procesního, jejíž odlišné posouzení by se mohlo promítnout do výsledku řízení („Předestření právní otázky, jejíž přezkum dovolacím soudem by byl pro jeho rozhodnutí o dovolání bez významu, přípustnost dovolání založit nemůže.“ – viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2017, sp. zn. 28 Cdo 482/2017), již odvolací soud nesprávně posoudil, a zároveň tímto naplnil jeden ze čtyř dovolacích důvodů taxativně stanovených v ustanovení § 237 o.s.ř.

První dovolací důvod vznikne za situace, kdy se **odvolací soud při řešení otázky hmotného či procesního práva odchýlí od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu**. Jde o situaci, kdy odvolací soud nerespektuje ustálenou rozhodovací praxi primárně Nejvyššího soudu a z tohoto důvodu je nutné rozhodnutí odvolacího soudu korigovat. Na tomto místě je nutné připomenout, že podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu: *„Argument judikatorního odklonu v rozhodnutí odvolacího soudu lze považovat za způsobilé vymezení přípustnosti ve smyslu § 241a odst. 2 o. s. ř. toliko tehdy, je-li z podání mimo jiné patrné, od které „ustálené rozhodovací praxe“ se posouzení dané problematiky odvolacím soudem odchyluje.“* (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. 28 Cdo 2428/2016, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2017, sp. zn. 27 Cdo 1090/2017, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013).

Zákonné ustanovení v případě tohoto dovolacího důvodu výslovně směřuje k rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, avšak v nedávné době se k tomuto vyjádřil i Ústavní soud, který došel k závěru, že je možné při vymezení uvedeného dovolacího důvodu poukazovat i na rozhodnutí Ústavního soudu: ***„Předpoklady přípustnosti dovolání podle § 237 občanského soudního řádu jsou naplněny i tehdy, pokud dovolatel uvede, že se odvolací soud při řešení určité otázky hmotného nebo procesního práva odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Ústavního soudu.“*** (viz např. náleží Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. II. ÚS 2622/16, obdobně též náleží Ústavního soudu ze dne 6. 6. 2017, sp. zn. I. ÚS 980/17), a to „zejména, jestliže z ní plyne i specifikace judikatury Nejvyššího soudu, za situace, kdy docházelo k názorovým střetům mezi Nejvyšším a Ústavním soudem.“ (viz náleží Ústavního soudu ze dne 3. 5. 2017, sp. zn. I. ÚS 2135/16).

Druhým dovolacím důvodem je rozhodnutí otázky v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud neřešené. Třetím dovolacím důvodem pak situace, kdy je **právní otázka dovolacím soudem rozhodována rozdílně**. Zde jde tedy o případ, kdy právní otázka, na níž je založeno rozhodnutí odvolacího soudu, jež byla v minulosti Nejvyšším soudem opakovaně řešena, avšak Nejvyšší soud při svém rozhodování nedospěl ke shodným závěrům, a z tohoto důvodu není patrné, jaké jednotné stanovisko Nejvyšší soud k řešení této otázky zastává. **Čtvrtý dovolací důvod** pak

spočívá v tom, že **řešená právní otázka má být dovolacím soudem posouzena jinak**, a dává tedy tímto Nejvyššímu soudu příležitost přehodnotit svou dosavadní rozhodovací praxi.

Závěrem lze zopakovat, že dovolání je mimořádným opravným prostředkem, a tedy jsou na něj kladeny větší požadavky, než na řádné opravné prostředky. Tento přístup zastává též Nejvyšší soud, podle něhož k projednatelnosti dovolání nestačí, aby dovolatel uvedl, jaký právní názor má být podle něj podroben přezkumu, ale musí též konkrétně vymezit důvody přípustnosti dovolání. Pouze v případě řádného a správného vymezení důvodů přípustnosti dovolání může být zahájena přezkumná činnost dovolacího soudu (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 12. 2016, sp. zn. 22 Cdo 5461/2016). Správné a řádné vymezení důvodů (předpokladů) přípustnosti dovolání je tak zásadní náležitostí podání dovolání, kterou není radno podcenit.

Mgr. Jaroslava Saxlová,
advokátní koncipientka

[TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na](#)

sportovní právo

- DEAL MONITOR